

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи

Затверджено

На засіданні кафедри загальної педагогіки
та педагогіки вищої школи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 29.08.2023 р.)

Завідувач кафедри

проф. Квас О.В.

Силабус

**з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми освітнього процесу у
сучасній школі»,
що викладається в межах
ОПП Середня освіта (Географія)
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів предметної спеціальності 014.07 Середня освіта. Географія**

Назва дисципліни	Актуальні проблеми освітнього процесу у сучасній школі
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Дорошенка, 41, Львівський національний університет імені Івана Франка, Географічний факультет
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра загальної педагогіки та педагогіки вищої школи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта/Педагогіка, 014 Середня освіта, Предметна спеціальність - 014.07 Середня освіта (Географія)
Викладачі курсу	Герцюк Дмитро Дмитрович, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи, декан факультету педагогічної освіти
Контактна інформація викладачів	e-mail: dmytro.hertsyuk@lnu.edu.ua 097-24-89356
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/семінарських занять (за попередньою домовленістю). Консультація перед іспитом.
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/department/pedagogy
Інформація про курс	Курс представлено таким чином, щоб здобувачі вищої освіти мали можливість ознайомитися із основними проблемами і викликами, які постали перед середньою ланкою освіти в Україні на сучасному етапі. Предметом вивчення дисципліни є розгляд таких важливих питань як сучасний стан розвитку середньої школи в Україні, нормативно-правове забезпечення її функціонування, кращі європейські та світові практики провадження середньої освіти, вдосконалення професійної підготовки вчителя. Особливий акцент робиться на реалізації сучасних інноваційних підходів в організації освітнього процесу у середній школі, зокрема, розбудові нового освітнього середовища на засадах концепції Нової української школи, розв'язання актуальних проблем формування змісту освіти, забезпечення рівного доступу до якісної освіти через впровадження інклюзивного навчання, вирішення низки теоретико-практичних питань, пов'язаних із проблемою налагодження тісної співпраці в освітньому процесі школи і сім'ї, потребою актуалізації національно-патріотичного виховання учнівської молоді в сучасних умовах.
Коротка анотація курсу	Курс «Актуальні проблеми освітнього процесу у сучасній школі» є нормативною дисципліною циклу загальної підготовки освітньо-професійної програми «Середня освіта (Географія)» другого (магістерського) рівня вищої освіти за предметною спеціалізацією 014.07 Середня освіта (Географія), яка викладається у першому семестрі в обсязі 3 кредитів за Європейською кредитно-трансферною системою (ECTS).
Мета та цілі курсу	<i>Метою вивчення</i> нормативної дисципліни «Актуальні проблеми освітнього процесу у сучасній школі» є формування у магістрантів комплексу знань із актуальних проблем організації освітнього процесу у сучасній школі, вироблення умінь і навичок їх критичного аналізу та шляхів їх вирішення. Відповідно до освітньо-професійної програми вивчення дисципліни сприятиме набуттю здобувачами вищої освіти таких компетентностей : ЗК 1. Здатність застосування знання у практичних ситуаціях. ЗК 3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт. ЗК 4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним. ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення. ФК 9. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності ФК 11. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання. ФК 13. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу. ФК 14. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища. ФК 15. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватись її принципів у власній професійній діяльності. ПК 16. Здатність усвідомлювати та інтегрувати концептуальні природничо-географічні, суспільногеографічні, картографічні, психолого-педагогічні знання та навички. ПК 21. Здатність впроваджувати україноцентричний підхід в освітній діяльності з урахування особливостей національного та регіонального контексту.
	Основна та рекомендована література

1. Алексеєнко Т. Явища мобінгу й булінгу у взаєминах особистості та колективу <https://core.ac.uk/download/pdf/200250638.pdf>
2. Біляковська О.О. Система забезпечення якості професійної підготовки майбутніх учителів у Республіці Польща та в Україні: Порівняльний аналіз. Монографія / За ред. проф. С.О. Сисоєвої. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020.
3. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація: навч. посіб. Київ: Академія, 2006.
4. Герцюк Д. Педагогічна освіта в Україні: історичні паралелі і сучасність // Педагогічна освіта в Україні і Польщі: реалії та перспективи. Зб. наук. праць / За ред. Д. Герцюка і Р. Кухи. –Львів. : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, «Тріада плюс», 2008. С. 23-34.
5. Герцюк Д, Лещак Т. Педагогічна освіта і наука у Львівському університеті. /Дмитро Герцюк, Теодор Лещак. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 432 с.
6. Герцюк Д., Нос Л. Організація освітнього процесу в закладах вищої освіти в умовах пандемії / Д.Д. Герцюк, Л.С. Нос // Вісник Львівського ун-ту. Серія педагогічна. 2021. Вип. 35. С. 40-52.
7. Гриневич Л. Концептуальні ідеї реформи «Нова українська школа» у світлі української педагогічної думки. URL : <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/631/605>
8. Енциклопедія педагогічних технологій та інновацій / автор-уклад. Н. П. Наволокова. Харків : Видавн. група «Основа», 2014. 176 с.
9. Інноваційні технології навчання: навч. посібн. / [Кол. авторів; відп. ред. Бахтіярова Х.Ш.,; наук. ред. Арістова А.В.; упорядн. словника Волобуєва С.В.]. К. : НТУ, 2017.
10. Інклюзивна школа: особливості організації та управління: Навчально-методичний посібник/ Кол. авторів: Колупаєва А.А., Софій Н.З., Найда Ю.М. та ін. За заг. ред. Даніленко Л.І. К.: 2007. 128 с.
11. Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році. Природнична освітня галузь file:///C:/Users/User/Downloads/List_13749_dod8.pdf
12. Інформаційні матеріали щодо організації виховного процесу в закладах освіти у 2023/2024 навчальному році / Лист МОН України від 24.08.2023 р. <file:///C:/Users/User/Downloads/64edf5360d382592899413.pdf>
13. Забезпечення якості загальної середньої освіти у провідних країнах Європи та США : Монографія / За заг. ред. Локшиної О.І. К. : Інститут педагогіки НАПН України, 2014. 374 с.
14. Задорожна -Княгницька Л.В., Тимофєєва І.Б. Загальні основ педагогіки. Навч. Порсібник., К., 2020.
15. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Педагогічна майстерність викладача: навч. посібник. Харків:Вид-во НФаУ, 2009. 140 с.
16. Кіліченко О. І. Основи педагогічної майстерності: модульно-рейтинговий підхід. Авт.-упоряд. О. І. Кіліченко. Івано-Франківськ, 2012. 206 с.
17. Коваленко О., Сапрунова О. STEM-освіта: досвід упровадження в країнах ЄС та США // Рідна школа.2016, № 4. С. 46-49
18. Колупаєва А.А., Савчук Л.О. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання. Видання доповнене та перероблене: наук.-метод. посіб. / А.А. Колупаєва, Л.О. Савчук, К.: Видавнична група «АТОПОЛ», 2011. 274 с.
19. Ковальчук Л. О. Основи педагогічної майстерності : навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 608 с.
- 20.Мачинська Н., Федорович А., Яремчук Н. Основи педагогічної майстерності: навч.-метод. посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 286 с.
- 21.Методика виховної роботи : навч. посібник / І.В. Андрощук, І.П. Андрощук. Тернопіль, 2014. 320 с.
22. Мешко Г.М. Вступ до педагогічної професії [Електронний ресурс][https://pidruchniki.com/16170701/pedagogika/vstup do pedagogichnoyi profesiyi](https://pidruchniki.com/16170701/pedagogika/vstup_do_pedagogichnoyi_profesiyi)
23. Миронова С. П. Педагогіка інклюзивної освіти : навчально-методичний посібник / С. П. Миронова ; Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка. – Кам'янець-Подільський, 2016. 164 с.
24. Нагачевська З.І. Педагогіка : навч.-метод. посіб. для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності . Івано-Франківськ: НАІР, 2020. 144 с.
25. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / за заг. ред. В. Г. Кременя. Київ : Педагогічна думка, 2016. 448 с.
26. Ничкало Н.Г., Лук'янова Л.Б., Хомич Л.О. Професійна підготовка вчителя: українські реалії, зарубіжний досвід: науково-аналітична доповідь. – Київ: ТОВ «Юрка Любченка», 2021. <https://lib.iitta.gov.ua/726268/>
27. Нова українська школа: poradnik dla vchytelja/ За заг.ред Бібік Н.М. К., 2019
28. Основи інклюзивної освіти. Навчально-методичний посібник / за заг. ред. Колупаєвої А.А. К.: «А.С.К.», 2012. 308 с.

29. Особлива дитина: навчання і виховання : науковий, навчальний, інформаційний журнал / гол. ред. В. В. Засенко ; Інститут спеціальної педагогіки НАПН України. – 2014. – № 4 (72), (жовт.-листоп.-груд.). 111 с.
30. Педагогічна освіта в Україні: теорія і практика: словник / М.П. Вовк, Ю.В. Грищенко, С.О. Соломаха, Н.О. Філіпчук, С.В. Ходаківська; Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Київ, 2021. 312 с
31. Петков С.В., Коломоєць С., Притула О. Патріотичне виховання: Теорія і практика Видавничий дім "Професіонал", 2021. 224 с.
32. П'єтков С.В., Коломоєць С.Д. Методика викладання в школі: теорія і практика. К., 2021. 216 с.
33. Попередження насильства у закладах освіти. К., 2020.
https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/02/18/Posibnyk_POPEREDZHENNYA_NASYLSTVA
34. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні / Srtengthening Academic Integrity in Ukraine Project. URL: <https://saiup.org.ua>
35. STEM – освіта. Специфіка та переваги <https://intboard.ua/pres-sluzhba/blog/stem-osvta-spetsifika-ta-perevagi/>
36. Про актуальність запровадження STEM-навчання в Україні. URL: <https://elenakornienko.blogspot.com/2016/02/stem.html>
37. Сікорський П.І. Нова педагогіка. Підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 540 с.
38. Сікорський П. Педагогічний практикум керівника школи. Львів: Вид-во Львівська політехніка, 2019. 472 с.
39. Тенденції розвитку шкільної освіти в країнах ЄС, США та Китаї : монографія / За заг. ред. О.І. Локшиної. [Електронне видання]. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 350 с
<https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2021/12/21-13.pdf>
40. Топузов О. Соціальне співробітництво в системі загальної середньої освіти
[file:///C:/Users/User/Downloads/7%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/7%20(1).pdf)
41. Фундаментальні цінності академічної доброчесності (Перекладено за виданням «The Fundamental Values of Academic Integrity», видання друге. Міжнародний центр академічної доброчесності. Ред. Тедді Фішман. Університет Клемсон. 1999
<https://drive.google.com/file/d/1X8L2a26ukPqjgB2Fglt624S36kfiroHg/view>
42. Чепіль М., Дудник Н. Педагогічні технології : навч. посіб. Київ : Альматер, 2012. 224 с. Видавець Кушнір Г.М., 2021. – 335 с.
43. Шевців З.М. Основи інклюзивної педагогіки К., 2020. 248 с.
44. Цюняк О.П. Професійна підготовка майбутніх вчителів початкових класів в умовах цифрової трансформації освіти: монографія. – Івано-Франківськ: 2021.
45. Як організувати освітній процес в умовах війни: поради Державної служби якості освіти. URL: <https://sqe.gov.ua/yak-orga-nizuvati-osvitniy-procesv-umo/>

Документи та інтернет-джерела

46. Європейський простір вищої освіти у 2020 році. Звіт про імплементацію Болонського процесу. Режим доступу:
https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/c90aaf32-4fce-11eb-b59f-01aa75ed71a1/language-uk/format-PDF/source-196061336?fbclid=IwAR1MhbElaFMieGaB6RSC45KB-J_gxiagTJh9N4A2Rmde4Na4OEDMrUTzvKE
47. Закон України «Про вищу освіту» (2014). Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
48. Закон України «Про освіту» (2017). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
49. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (2020). Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
50. Закон України «Про фахову передвищу освіту». Режим доступу:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>
51. Конституція України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
52. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkolacompressed.pdf>
53. Концепція розвитку педагогічної освіти в Україні (2018) Режим доступу:
<https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-konceptsiyi-rozvitkupedagogichnoyi-osviti>
54. Концепція розвитку природничо-математичної освіти (STEM-освіти). (Схвалена Розпорядженням Кабінету Міністрів України № 960-р від 5 серпня 2020 р.

	<p>55. Концепція сімейного виховання в системі освіти України «Щаслива родина» (2012).URL: http://internat14.edu.kh.ua/simejne_vihovannya_v_sistemi_osviti_ukraini_schasлива_rodina [Дата звернення 02.05.21].</p> <p>56. Концепція національно-патріотичного виховання. URL: https://nus.org.ua/news/mon-zatverdylonovukontseptsiyu-patriotychnogo-vuhovannya/</p> <p>57. Постанова Кабінету Міністрів України від 15 вересня 2021 р. № 957 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/957-2021-%D0%BF#Text</p> <p>58.Професійний стандарт на групу професій «Викладачі закладів вищої освіти» . Режим доступу: https://osvita.ua/doc/files/news/819/81950/610_Vikladachi_zakladiv_vishoyi_osviti.pdf</p> <p>59. Професійний стандарт за професіями "Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти", "Вчитель закладу загальної середньої освіти" Режим доступу: https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/12/Nakaz_2736.pdf</p> <p>60. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки. Київ, 2020 . 71 с. Режим доступу: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf</p> <p>61. Державний стандарт базової середньої освіти: https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898</p>
Обсяг курсу	<p><i>Денна форма:</i> 48 годин аудиторних: з них 32 годин лекцій; 16 годин семінарських занять; 72 години самостійної роботи: з них</p> <p><i>Заочна форма:</i> 20 годин аудиторних: з них 14 годин лекцій; 6 годин семінарських занять; 120 годин самостійної роботи.</p>
Очікувані результати навчання	<p>ПРН 1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області</p> <p>ПРН 4. Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.</p> <p>ПРН 7. Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.</p> <p>ПРН 11. Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.</p> <p>ПРН 12. Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища</p> <p>ПРН 14. Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.</p> <p>Після завершення цього курсу магістрант буде знати :</p> <ul style="list-style-type: none"> • основні засади функціонування середньої ланки освіти в Україні; зміст реформування середньої школи в Україні на сучасному етапі; • кращі практики організації середньої освіти у європейському та світовому вимірі • виклики перед професійною підготовкою вчителя до роботи в сучасній загальноосвітній школі; • основні положення концепції Нової української школи, її впровадження у середній школі; • актуальні проблеми формування змісту освіти у середній школі; • сутність, шляхи реалізації сучасних інноваційних практик у навчальному процесі загальноосвітньої школи; • принципи, шляхи впровадження інклюзивного навчання; • загальні засади налагодження партнерства школи і сім'ї, формування безпечного освітнього середовища; • соціально-психологічні аспекти профілактики і подолання насильства в освітньому середовищі; • зміст, форми, методи вдосконалення національно-патріотичного виховання учнівської молоді. <p>вміти :</p> <ul style="list-style-type: none"> • аналізувати тенденції і перспективи розвитку середньої ланки освіти в Україні; • критично аналізувати й давати оцінку сучасним європейським і світовим процесам розвитку середньої освіти; • усвідомлювати і приймати виклики і завдання, які постали перед професійною підготовкою вчителя на сучасному етапі;

	<ul style="list-style-type: none"> • творчо реалізовувати засадничі принципи формування нового освітнього середовища в умовах впровадження НУШ у середній ланці освіти; • володіти уміннями і навиками впровадження сучасних інноваційних практик у викладанні і навчанні фахових дисциплін; • володіти методами, прийомами формування інклюзивного середовища у навчальному класі (закладі середньої освіти); • налагоджувати і забезпечувати конструктивну співпрацю і партнерство класу (навчального закладу) із батьками учнів; • дотримуватися етичних принципів і правил академічної доброчесності в освітньому середовищі, забезпечувати їх формування в учнів навчального закладу; • володіти прийомами соціально-психологічної профілактики і подолання насильства в освітньому процесі.
Ключові слова	Середня освіта, заклад середньої освіти, Нова українська школа, освітнє середовище, професійна діяльність педагога, інновації в освіті, інклюзивне навчання, географія.
Формат курсу	Очний / Заочний Проведення лекцій, практично-семінарських занять, консультації.
Теми	<p><i>Тема 1.</i> Сучасна середня школа в Україні у світлі викликів і проблем.</p> <p><i>Тема 2.</i> Світові тенденції розвитку середньої освіти.</p> <p><i>Тема 3.</i> Професійна діяльність педагога: як і до чого готуватися?</p> <p><i>Тема 4.</i> Нова українська школа : концептуальні засади реалізації.</p> <p><i>Тема 5.</i> Впровадження НУШ у середній ланці освіти: формування нового освітнього середовища.</p> <p><i>Тема 6.</i> Актуальні проблеми формування змісту освіти у середній школі.</p> <p><i>Тема 7.</i> Реалізація сучасних інноваційних практик у навчальному процесі.</p> <p><i>Тема 8.</i> STEM-освіта у сучасній школі.</p> <p><i>Тема 9.</i> Інклюзивне навчання: сутність, підходи, вирішення.</p> <p><i>Тема 10.</i> Формування академічної доброчесності в освітньому середовищі.</p> <p><i>Тема 11.</i> Партнерство школи і сім'ї: підходи, проблеми, шляхи вирішення.</p> <p><i>Тема 12.</i> Соціально-психологічна профілактика і подолання насильства в освітньому середовищі.</p> <p><i>Тема 13.</i> Національно-патріотичне виховання учнівської молоді як виклик часу.</p>
Підсумковий контроль, форма	Іспит в кінці семестру, комбінований.
Пререквізити	Для вивчення курсу слухачі потребують базових знань з педагогіки, психології, методики навчання, географічних дисциплін, етики тощо.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Загальнонаукові методи пізнання словесні (лекція, пояснення, бесіда, дискусія, діалог, аналіз проблемних педагогічних ситуацій, кейс-метод, мозкова атака); наочні (презентації, таблиці, структурно-логічні схеми) та ін.
Необхідне обладнання	Загальнонавчальні технічні засоби, програми та операційні програми : комп'ютер (ноутбук), Word, Excel, Microsoft Office, Microsoft Teams, Zoom.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням.</p> <p>Поточна робота – 50 % семестрової оцінки (50 балів), зокрема:</p> <ul style="list-style-type: none"> - робота на практично-семінарських заняттях: максимальна кількість – 20 балів (20% семестрової оцінки); передбачено 8 практично-семінарських занять, на одному занятті максимально студент може отримати 3 б.; - контрольні заміри (дві по 10 балів модульні контрольні роботи): максимальна кількість – 20 б. (20% семестрової оцінки); - завдання для самостійної роботи – 10 балів (10% семестрової оцінки) - 2 письмові роботи по 5 б.). <p>Екзамен: 50 % семестрової оцінки (50 балів).</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані за роботу на практично-семінарських заняттях, проміжному модульному контролі. При цьому обов'язково враховуються активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання та ін.</p> <p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій</p>

	<p>роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що студенти відвідають усі лекції і семінарські заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватись усіх строків, визначених для виконання різних видів завдань та індивідуальної навчально-дослідної роботи, передбачених курсом.</p> <p>Література. Студенти використовують рекомендовану літературу, а також можуть застосовувати іншу літературу та джерела, яких немає серед рекомендованих.</p>
<p>Питання до екзамену</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Місце середньої освіти у системі освіти в Україні. Рівні і типи навчальних закладів середньої освіти. 2. Державні стандарти загальної середньої освіти. 3. Нормативно-правове забезпечення діяльності закладу середньої освіти. Поняття про Стратегію розвитку школи. 4. Стратегічні програми Європейського співробітництва у галузі освіти і навчання. 5. Міжнародні рейтинги якості шкільних систем. 6. Характеристика системи середньої освіти однієї європейської країни (за вибором студента) 7. Структура та функції педагогічної діяльності вчителя. 8. Зміст основних психолого-педагогічних компетентностей учителя закладу середньої освіти. 9. Поняття про педагогічну майстерність учителя, її компоненти та рівні. 10. Нова українська школа (НУШ): концептуальні засади реалізації. 11. Формула Нової української школи : основні компоненти. 12. Ключові компетентності Нової української школи . 13. Підготовка вчителя для роботи в Новій українській школі . 14. Забезпечення наступності між початковою і базовою середньою освітою: основні підходи 15. Державний стандарт базової середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа»: характеристика, підходи, вимоги. 16. Оцінювання в Новій українській школі (формувальне та підсумкове оцінювання): інструменти, зворотний зв'язок. 17. Освітня програма закладу освіти. 18. Поняття змісту освіти. Стандарти освіти. 19. Основні джерела змісту освіти. Зміст середньої освіти. 20. Ключові компетентності учня середньої школи. 21. Структура і зміст шкільної природничої освітньої галузі. 22. Поняття про модельні навчальні програми. 23. Сутність інноваційних педагогічних технологій, їх головні ознаки та класифікація. 24. Ігрові технології навчання у системі педагогічних технологій. 25. Інформаційно-комунікативні технології навчання школярів. 26. Технології та методи проектного навчання в ЗСО. 27. Природничо-математична (STEM) освіта у сучасній школі: стан, проблеми. 28. Основні аспекти, цілі і завдання STEM. Засоби STEM-освіти. 29. Етапи реалізації напрямку STEM у системі загальної середньої освіти. 30. Інклюзивне навчання: сутність, підходи, вирішення. 31. Нормативно-правове забезпечення ІО у закладах середньої освіти. 32. Цінності, принципи, переваги інклюзивного навчання. 33. Організація інклюзивного навчання для дітей з особливими освітніми потребами в закладі освіти. Проблеми впровадження інклюзивного навчання. 34. Академічна доброчесність як нормативна категорія. 35. Фундаментальні цінності академічної доброчесності. 36. Плагіат та інші види порушення академічної доброчесності. 37. Формування культури та контроль за дотримання академічної доброчесності у середовищі середньої школи. 38. Партнерство школи і сім'ї : підходи, проблеми, шляхи вирішення. 39. Сутність і принципи педагогіки партнерства. 40. Педагогіка партнерства в українській традиції. 41. Організація взаємодії з батьками учнів. Форми налагодження партнерських взаємин. 42. Явище насильства у закладі освіти. Види і форми насильства у шкільному середовищі. 43. Булінг і мобінг: причини виникнення, механізми розвитку, прояви у реальному житті, профілактика. 44. Загальношкільний підхід до попередження та протидії насильству. Модель здорової школи. 45. Національно-патріотичне виховання учнівської молоді як виклик часу. 46. Мета й завдання національно-патріотичного виховання. 47. Традиції українського національно-патріотичного виховання. 48. Національно-патріотичне виховання у час війни.

	49. Організація виховної роботи к закладі середньої освіти. 50. Діяльність учнівських і молодіжних організацій національно-патріотичного спрямування
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Тижд.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності та обсяг год.	Література	Завдання, год. (денна/заочна)	Термін виконання
Модуль 1. Актуальні проблеми сучасної середньої освіти в Україні					
1.	<i>Тема 1.</i> Сучасна середня освіта в Україні у світлі викликів і проблем Місце середньої освіти у системі освіти в Україні. Рівні і типи навчальних закладів середньої освіти. Державні стандарти загальної середньої освіти. Нормативно-правове забезпечення діяльності закладу середньої освіти. Стратегія розвитку школи. Проблеми і виклики функціонування середньої освіти в Україні на сучасному етапі.	Лекція – 2 год.; сам. р-та (СР) – 5 год	2, 14, 25, 30, 39, 47, 48, 49, 60	Метод. рекоменд. до семінарських занять і самостійної роботи до теми	1 тиждень
2.	<i>Тема 2.</i> Світові тенденції розвитку шкільної освіти Глобальний та європейський виміри трансформацій шкільної освіти. Стратегічні програми Європейського співробітництва у галузі освіти і навчання. Забезпечення якості загальної середньої освіти у провідних країнах Європи та США. Міжнародні рейтинги якості шкільних систем. Фінська підтримка реформи української школи (проект «Навчаємось разом»).	Лекція – 2 год.; сем. зан. – 2 год. СР – 5 год.	2, 13, 25, 39, 46, 47, 48, 49, 60	Метод. рекоменд. до семінарських занять і самостійної роботи до теми	1 тиждень
3.	<i>Тема 3.</i> Професійна діяльність педагога : як і до чого готуватися? Сучасний педагог і виклики сьогодення. Структура та функції педагогічної діяльності вчителя. Зміст основних психолого-педагогічних компетентностей учителя закладу середньої освіти. Поняття про педагогічну майстерність учителя, її компоненти та рівні.	Лекція – 2 год.; сем. зан. – 2 год. СР – 5 год.	2, 3, 5, 14, 15, 16, 19, 22, 24, 26, 30, 38, 53, 59	Метод. рекоменд. до семінарських занять і самостійної роботи до теми	1 тиждень
4.	<i>Тема 4.</i> Нова українська школа (НУШ): концептуальні засади реалізації. Передумови створення концепції НУШ. Формула НУШ: основні компоненти. Ключові компетентності НУШ. Педагогіка партнерства. Підготовка вчителя для роботи в НУШ.	Лекція – 2 год.; СР – 5 год.	7, 11, 12, 27, 37, 38, 44, 52, 53.	Метод. рекоменд. до семінарських занять і самостійної роботи до теми	1 тиждень
5.	<i>Тема 5.</i> Впровадження НУШ у середній ланці освіти: формування нового освітнього середовища. Забезпечення наступності між початковою і базовою середньою освітою. Державний стандарт базової середньої освіти в умовах реалізації концепції «Нова українська школа»: характеристика, підходи, вимоги. Ключові компетентності та наскрізні вміння. Оцінювання в НУШ (формувальне та підсумкове оцінювання): інструменти, зворотний зв'язок. Освітня програма закладу освіти.	Лекція – 4 год.; сем. зан. – 2 год. СР – 8 год.	7, 11, 12, 27, 37, 38, 44, 52, 53.	Метод. рекоменд. до семінарських занять і самостійної роботи до теми	1 тиждень
6.	<i>Тема 6.</i> Актуальні проблеми формування змісту освіти у середній школі. Поняття змісту освіти. Стандарти освіти. Основні джерела змісту освіти. Зміст	Лекція – 2 год.; сем. зан. – 2 год.	2, 6, 11, 12, 14, 24, 32, 37, 61	Метод. рекоменд. до семінарських занять і самостійної роботи до теми	1 тиждень

	середньої освіти. Ключові компететності учня середньої школи. Структура і зміст шкільної природничої освітньої галузі. Про модельні навчальні програми.	СР – 5 год.			
Модуль 2. Сучасні підходи до роботи з учнівською молоддю					
7.	<i>Тема 7.</i> Реалізація сучасних інноваційних практик у навчальному процесі середньої школи Поняття інновацій в освіті. Сутність інноваційних педагогічних технологій, їх головні ознаки та класифікація. Ігрові технології навчання у системі педагогічних технологій. Інформаційно-комунікативні технології навчання школярів. Технології та методи проектного навчання в ЗСО.	Лекція – 4 год.; сем. зан. – 2 год. СР – 8 год.	8,9, 12, 14, 24, 32, 37, 42, 44, 54.	Метод. рекоменд. до семінарських занять і самостійної роботи до теми	1 тиждень
8.	<i>Тема 8.</i> Природничо-математична (STEM) освіта у сучасній школі. Тлумачення терміну STEM. Актуальність запровадження STEM в українську середню освіту. Переваги STEM-освіти. Основні аспекти, цілі і завдання STEM. Засоби STEM-освіти. Етапи реалізації напряму STEM у системі загальної середньої освіти.	Лекція – 2 год.; сем. зан. – 2 год. СР – 6 год.	2, 8, 13, 17, 35, 36, 37, 42, 54	Метод. рекоменд. до семінарських . занять і самостійної роботи до теми	1 тиждень
9.	<i>Тема 9.</i> Інклюзивне навчання: сутність, підходи, вирішення. Понятійний апарат інклюзивної освіти (ІО) Нормативно-правове забезпечення ІО у закладах середньої освіти. Цінності, принципи, переваги інклюзивного навчання. Організація інклюзивного навчання для дітей з особливими освітніми потребами в закладі освіти. Проблеми впровадження інклюзивного навчання.	Лекція – 2 год.; сем.зан. – 2 год. СР – 8 год.	10, 11, 12, 18, 23, 28, 29, 43, 57	Метод. рекоменд. до семінарських занять і самостійної роботи до теми	1 тиждень
10.	<i>Тема 10.</i> Формування академічної доброчесності в освітньому середовищі. Академічна доброчесність як нормативна категорія. Фундаментальні цінності академічної доброчесності. Плагіат та інші види порушення академічної доброчесності. Формування культури та контроль за дотримання академічної доброчесності у середовищі середньої школи.	Лекція – 2 год.; сем. зан. – 2 год. СР – 5 год.	9, 13, 34, 37, 41, 58	Метод. рекоменд. до семінарських занять і самостійної роботи до теми	1 тиждень
11.	<i>Тема 11.</i> Партнерство школи і сім'ї: підходи, проблеми, шляхи вирішення. Сутність і принципи педагогіки партнерства. Педагогіка партнерства в українській традиції. Організація взаємодії з батьками учнів. Форми налагодження партнерських взаємин	Лекція – 2 год.; сем. зан. – 2 год. СР – 5 год.	14, 15, 22, 24, 37, 40, 55	Метод. рекоменд. до семінарських занять і самостійної роботи до теми	1 тиждень
12.	<i>Тема 12.</i> Соціально-психологічна профілактика і подолання насильства в освітньому середовищі. Явище насильства у закладі освіти. Види і форми насильства у шкільному середовищі. Булінг і мобінг: причини виникнення, механізми розвитку, прояви у реальному житті, профі-лактика. Загальношкільний підхід до по-передження та протидії насильству. Модель здорової школи.	Лекція – 2 год.; сем.зан. – 2 год. СР – 3 год.	1, 11, 14, 21, 33, 37, 45, 55	Метод. рекоменд. до семінарських занять і самостійної роботи до теми	1 тиждень
13.	<i>Тема 13.</i> Національно-патріотичне виховання учнівської молоді як виклик часу. Актуальність національно-патріотичного вихо-вання в умовах сьогоденних викликів. Мета й завдання національно-патріотичного	Лекція – 2 год.; сем.зан. – 2 год. СР – 4 год.	12, 14, 21, 24, 31, 37, 45, 56	Метод. рекоменд. до семінарських занять і самостійної роботи до теми	1 тиждень

	виховання. Традиції українського національно-патріотичного виховання. Національно-патріотичне виховання у час війни. Організація виховної роботи к закладі середньої освіти.				
--	--	--	--	--	--

© Герцюк Д.Д.
Львівський національний університет імені Івана Франка